

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 23/2020-78

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 14. októbra 2020 o návrhu generálneho prokurátora Slovenskej republiky, zastúpeného prvou námestníčkou generálneho prokurátora Slovenskej republiky, vedenom pod sp. zn. Rvp 2283/2020 na začatie konania o súlade zákona č. 241/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 30 ods. 4, čl. 31, čl. 36 a čl. 149 až čl. 151 Ústavy Slovenskej republiky a o návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, zastúpených advokátskou kanceláriou Kallan Legal, s. r. o., Súmračná 25, Bratislava, IČO 52 304 604, v mene ktorej koná advokát a konateľ spoločnosti JUDr. Robert Kaliňák, vedenom pod sp. zn. Rvp 2186/2020 na začatie konania o súlade zákona č. 241/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 30 ods. 4, čl. 31 a čl. 149 až čl. 151 Ústavy Slovenskej republiky takto

r o z h o d o l :

1. Návrh generálneho prokurátora Slovenskej republiky, zastúpeného prvou námestníčkou generálneho prokurátora Slovenskej republiky, vedený pod sp. zn. Rvp 2283/2020 a návrh skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky vedený pod

sp. zn. Rvp 2186/2020 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 2186/2020.

2. Toto uznesenie n a d o b ú d a právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh na začatie konania a súvisiaci návrh

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 6. októbra 2020 doručený návrh generálneho prokurátora Slovenskej republiky, zastúpeného prvou námestníčkou generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“), na začatie konania o súlade zákona č. 241/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 30 ods. 4, čl. 31, čl. 36 a čl. 149 až čl. 151 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). S podaním návrhu zároveň generálny prokurátor žiadal, aby ústavný súd rozhodol o pozastavení účinnosti napadnutého zákona, a to v zmysle ustanovenia § 78 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

2. Návrh na začatie konania odôvodnil generálny prokurátor tým, že a) pri prijatí napadnutého zákona došlo k závažným procedurálnym pochybeniam, ktoré majú za následok nesúlad prijatého zákona s ústavou, a b) predmetný zákon má závažné obsahové nedostatky, ktoré znemožňujú jeho ústavne súladný výklad.

3. Namietané procedurálne nedostatky spočívali jednak vo vylúčení verejnej debaty o návrhu sporného zákona v dôsledku nedodržania legislatívnych pravidiel vlády Slovenskej

republiky, ako aj v obmedzení debaty politických síl o tomto návrhu v samotnej Národnej rade Slovenskej republiky, a to pre nedodržanie lehôt a nerešpektovanie pravidiel legislatívneho procesu upravených v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

4. K namietaným obsahovým nedostatkom generálny prokurátor v obširnom odôvodnení poukázal na viaceré jednotlivé zákonné ustanovenia zavedené napadnutým predpisom do právneho poriadku Slovenskej republiky. Namietal, že tieto ustanovenia upravujú predpoklady pre menovanie generálneho a špeciálneho prokurátora v rozpore s ústavou, pretože dotknuté funkcie môžu zastávať aj iné osoby ako prokurátori (osobitne v tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že generálnym a špeciálnym prokurátorom sa môže stať aj sudca s prerušeným výkonom svojej funkcie). Za rovnako problematickú ďalej považoval úpravu, podľa ktorej uvedené osoby (teda pôvodne nie prokurátori) po skončení svojho funkčného obdobia zostávajú prokurátormi, a tiež úpravu dôvodov odvolania z funkcie generálneho a špeciálneho prokurátora (spáchanie akéhokoľvek trestného činu, a to aj z nedbanlivosti). Napadnuté právne normy generálny prokurátor považoval aj za nedostatočne určité.

5. Na základe svojej argumentácie generálny prokurátor uzavrel, že prijatím sporného zákona bol (okrem iného) narušený princíp právneho štátu; ďalej je ohrozená činnosť celej sústavy orgánov prokuratúry a funkčná autonómia jednotlivých prokurátorov a tiež je porušované základné právo na prístup k verejnej funkcii za rovnakých podmienok.

6. Uvedený návrh na začatie konania bol v súlade s ustanovením § 46 zákona o ústavnom súde pridelený sudcovi spravodajcovi Ivanovi Fiačanovi.

7. Sudca spravodajca Ivan Fiačan po preskúmaní návrhu zistil, že v inom konaní vedenom pred ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2186/2020 sa skupina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „skupina poslancov“) návrhom na začatie konanie domáha preskúmania súladu rovnakého zákona ako generálny prokurátor v konaní vedenom

pod sp. zn. Rvp 2283/2020, a to s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 30 ods. 4, čl. 31 a čl. 149 až čl. 151 ústavy. Zároveň skupina poslancov žiada pozastavenie účinnosti tohto zákona.

8. Aj v konaní vedenom pod sp. zn. Rvp 2186/2020 skupina poslancov poukazuje na porušenie pravidiel legislatívneho procesu pri prijímaní napadnutej právnej úpravy a na jej obsahové nedostatky. Dôvody namietaného nesúladu sú do značnej miery totožné s dôvodmi, ktoré uviedol generálny prokurátor v konaní vedenom pod sp. zn. Rvp 2283/2020; v časti týkajúcej sa obsahových nedostatkov dotknutej legislatívy skupina poslancov v podstate zhodne označila aj jednotlivé zákonné ustanovenia, ktoré majú byť v rozpore s ústavou.

9. Návrh na začatie konania vedeného pod sp. zn. Rvp 2186/2020 bol ústavnému súdu doručený 23. septembra 2020 a vec bola pridelená sudkyňi spravodajkyňi Jane Baricovej.

II.

Spojenie konaní

10. Podľa čl. 124 a čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy je ústavný súd nezávislým orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. V konaniach týkajúcich sa súladu zákonov rozhoduje ústavný súd v pléne nadpolovičnou väčšinou hlasov [čl. 131 ods. 1 ústavy; § 7 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde].

11. Postup ústavného súdu pri rozhodovaní je v zmysle čl. 140 ústavy bližšie upravený v zákone o ústavnom súde. Predmetný zákon vo svojom § 7 ods. 1 písm. e) ustanovuje, že o spojení vecí patriacich do pôsobnosti senátu ústavného súdu rozhodne plénum ústavného súdu, ak ide o veci prerokúvané v rôznych senátoch ústavného súdu. Spojenie rôznych vecí, resp. konaní patriacich do pôsobnosti pléna, výslovne v zákone o ústavnom súde nie je upravené.

12. Zákon o ústavnom súde neobsahuje ani osobitné ustanovenia týkajúce sa dôvodov spojenia konaní, preto možno v zmysle § 62 tohto zákona na rozhodnutie o tejto otázke primerane použiť ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

13. Podľa § 166 ods. 1 prvej vety CSP súd v záujme hospodárnosti konania spojí na spoločné konanie také konania, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán.

14. Ďalšie podrobnosti týkajúce sa spojenia konaní sú upravené v Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 (ďalej len „rozvrh práce“), ktorý prijalo plénum ústavného súdu v súlade s § 243 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. Podľa čl. II bodu 10 rozvrhu práce môže plénum ústavného súdu v záujme hospodárnosti konania rozhodnúť o spojení vecí patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu, ktoré boli pridelené členom rôznych senátov ako sudcom spravodajcom, na spoločné konanie, ak tieto veci spolu skutkovo alebo právne (z hľadiska predmetu konania) súvisia, alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Návrh na rozhodnutie o spojení môže plénum ústavného súdu podať sudca spravodajca vo veci, ktorej spojenie s inou vecou sa navrhuje, alebo predseda ústavného súdu. Ak vzhľadom na okolnosti hodné osobitného zreteľa nerozhodne plénum inak, je na spoločné konanie o spojených veciach príslušný ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca v tej zo spájaných vecí, v ktorej začalo konanie na ústavnom súde skôr (§ 41 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Za rovnakých podmienok môže plénum ústavného súdu rozhodnúť o spojení vecí patriacich do jeho pôsobnosti, ktoré boli pridelené rôznym sudcom spravodajcom. Ak vzhľadom na okolnosti hodné osobitného zreteľa nerozhodne plénum inak, sudcom spravodajcom v spoločnom konaní o spojených veciach je sudca spravodajca v tej zo spájaných vecí, v ktorej začalo konanie na ústavnom súde skôr.

16. Konanie na ústavnom súde sa začína dňom doručenia návrhu na začatie konania ústavnému súdu (§ 41 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

17. V súlade s citovanou právnou úpravou rozhodol ústavný súd na návrh sudcu spravodajcu Ivana Fiačana o spojení konania vedeného pod sp. zn. Rvp 2283/2020 s konaním vedeným pod sp. zn. Rvp 2186/2020 na spoločné konanie, keďže tieto konania spolu skutkovo aj právne súvisia. Skutkový a právny súvis je daný tým, že v oboch prípadoch je namietaný ústavný nesúlاد toho istého zákona, a to v zásade z rovnakých dôvodov.

18. Spoločné konanie bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 2186/2020 s príslušnou sudkyňou spravodajkyňou Janou Baricovou, keďže konanie vedené pod uvedenou spisovou značkou sa na ústavnom súde začalo skôr.

Poučenie: Proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2020

Ivan Fiačan
predseda pléna Ústavného súdu
Slovenskej republiky